Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/177930,Uroczystosc-odsloniecia-tablicy-informacyjnej-poswieconej-Boleslawowi-Stachowiak.html
24.04.2024, 13:22

Uroczystość odsłonięcia tablicy informacyjnej poświęconej Bolesławowi Stachowiakowi – Wilcze Laski, 24 stycznia 2023

Nadleśnictwo Okonek

W dniu 24 stycznia 2023 r. Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Poznaniu uczestniczyło w uroczystości odsłonięcia tablicy informacyjnej poświęconej Wielkopolaninowi, żołnierzowi Września 1939, polskiemu robotnikowi przymusowemu oraz ofierze zbrodni niemieckiej, Bolesławowi Stachowiakowi. OBUWiM IPN w Poznaniu opracowało treść, a także sfinansowało wykonanie i montaż tablicy. Gospodarzem oraz organizatorem wydarzenia było Nadleśnictwo Okonek. Z kolei inicjatorem upamiętnienia był pasjonat historii, badacz zbrodni niemieckich i sowieckich na terenie ziemi szczecineckiej, Dariusz Trawiński.

W imieniu Oddziału IPN w Poznaniu głos zabrał naczelnik OBUWiM IPN Wojciech Chałupka, który przybliżył zebranym sylwetkę bohatera, jak i pokrótce omówił przebieg oraz okoliczności wspomnianej zbrodni. Wraz z Nadleśnictwem Okonek, które reprezentowała Nadleśniczy Iwona Argasińska, rodziną ofiary od strony jego siostry Moniki Jeżyk z Połajewa, władzami Gminy Szczecinek i Starostwa Szczecineckiego, przedstawiciele Oddziału IPN w Poznaniu złożyli symboliczną wiązankę kwiatów przy brzozowym krzyżu, postawionym w miejscu dokonanej ponad 80 lat temu egzekucji. Nowo powstała tablica zasadniczo wzmocni przekaz dotyczący zbrodni niemieckich popełnianych na polskich robotnikach przymusowych pracujących niewolniczo na terenie III Rzeszy w czasie II wojny światowej, jak i wymownie zaprezentuje w przestrzeni publicznej sylwetkę jednej z wielu ofiar zbrodniczej polityki okupanta niemieckiego.

Bolesław Stachowiak (s. Piotra i Władysławy z d. Niemjer) urodził się 11 stycznia 1914 r. w Czerwonaku koło Poznania. We wrześniu 1939 r. jako polski żołnierz dostał się do niemieckiej niewoli i został więźniem stalagu. Po zwolnieniu i pozbawieniu go statusu jeńca wojennego, został jako cywilny robotnik przymusowo skierowany do pracy w gospodarstwie

rolnym Niemca Mogge'go w Wilczych Laskach (niem. Wulfflatzke). W tym czasie nawiązał bliską relację z niemiecką dziewczyną, krewną gospodarza, najprawdopodobniej o imieniu Anneliese. Na skutek sąsiedzkiego donosu, Stachowiak został aresztowany i wywieziony do placówki Gestapo w Pile. Z relacji siostry Stachowiaka, Moniki Jeżyk z d. Stachowiak, w 1942 r. lub 1943 r. rodzina otrzymała rozpaczliwy list od Bolesława, w którym zawiadomił bliskich o grożącej mu śmierci za utrzymywanie stosunków z Niemką. Dramaturgii sprawie dostawał fakt, że kobieta spodziewała się dziecka. Najpewniej jesienią 1942 r. władze niemieckie przewiozły Stachowiaka do Wilczych Lasek, gdzie publicznie powieszono go na oczach przymusowo zgromadzonych Polaków. Z zeznań świadków wynika, że pętlę na szyję skazańca miał założyć nieznany zgromadzonym Polakom mężczyzna w kombinezonie z literą „P" na ubraniu. Po egzekucji zebrani musieli przechodzić obok ciała ofiary. Jednocześnie funkcjonariusz Gestapo zagroził Polakom śmiercią, jeśli odważą się na kontakty z niemieckimi kobietami. Niemkę Anneliese ukarano obcięciem włosów, a następnie zesłaniem do obozu koncentracyjnego. Z uwagi na fakt, że nie zachowały się księgi urodzeń USC w Wilczych Laskach, ustalenie dokładnej daty zbrodni jest znaczenie utrudnione. Relacje świadków nie były w tej kwestii niejednolite – oscylowały między 1941 a 1943 r.

W ocenie sędziego Sądu Wojewódzkiego w Koszalinie Andrzeja Zientarskiego, przyczyna egzekucji, sposób jej przeprowadzenia w pobliżu miejsca zatrudnienia Stachowiaka w obecności spędzonych z okolicy Polaków, jak i fakt wywiezienia go do Piły – wskazują, że był on ofiarą tzw. potraktowania specjalnego – Sonderbehandlung, przeprowadzonego przez funkcjonariuszy Gestapo w Pile. Jednakże OKBZH w Koszalinie nie udało się ustalić danych personalnych osób, które dokonały powyższej zbrodni, co było główną przyczyną zawieszenia śledztwa w 1974 r.